

REGULAMENTUL
privind organizarea și desfășurarea sondajelor de opinie și a exit-pollurilor
în perioada electorală

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea sondajelor de opinie și a exit-pollurilor în perioada electorală (în continuare - *regulament*) stabilește procedurile de organizare și desfășurare a tuturor tipurilor de sondaje de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor și a exit-pollurilor, precum și drepturile și obligațiile subiecților implicați.

2. În sensul prezentului regulament termenii de mai jos au următoarea semnificație:

sondaj de opinie – sondaj efectuat și/sau prezentat în perioada electorală în special privind preferințele politice ale alegătorilor, șansele și nivelul de susținere politică și electorală a unor entități din sectorul public, persoane, partide politice, candidați în alegeri, concurenți electorali, nivelul de încredere față de aceștia, precum și privind preferințele aferente subiectului referendumului;

exit-poll – sondaj de opinie electoral privind opțiunea de vot a alegătorilor efectuat în ziua alegerilor la ieșirea din secțiile de votare.

3. În perioada electorală pentru orice tip de alegeri sau referendumuri, au dreptul de a realiza sondaje de opinie și exit-polluri persoanele juridice de cercetare/sondare și/sau asociațiile obștești specializate înregistrate în Republica Moldova și care au obținut o autorizare corespunzătoare din partea Comisiei Electorale Centrale (în continuare – *organizatori*). Sondajele de opinie inițiate în afara perioadei electorale, însă care vor fi realizate inclusiv în perioada electorală se autorizează în aceleași condiții.

4. Sunt abilitați cu dreptul de a comanda și/sau sponsoriza sondaje de opinie și exit-polluri următorii subiecți:

- a) competitorii electorali;
- b) persoanele juridice înregistrate în Republica Moldova;
- c) cetățenii Republicii Moldova.

5. Nu pot comanda, sponsoriza și efectua sondaje de opinie și exit-polluri:

- a) entitățile din sectorul public definite în art. 3 din Legea nr.62/2022 cu privire la publicitate;
- b) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital mixt, alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale;
- c) persoanele anonime sau în numele unor terți;
- d) persoanele fizice care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova;
- e) cultele religioase.

6. În activitatea lor, reprezentanții organizațiilor implicate în desfășurarea sondajelor de opinie sau a exit-pollurilor și operatorii de interviu se conduc de Constituția Republicii Moldova,

de Codul electoral, de prezentul regulament, de codurile deontologice ale instituțiilor de cercetare sociologică, de alte acte normative în domeniu, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

7. Din motive de claritate și fluiditate a textului, precum și pentru a nu încălca textul cu dublete masculin/feminin, substantivele folosite în prezentul regulament care denumesc funcții au forma de masculin generic și poartă un caracter incluziv/nonsexist.

Capitolul II. Procedura de înștiințare prealabilă și autorizare pentru efectuarea sondajelor de opinie

8. Pentru autorizarea efectuării sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor, nu mai târziu de 10 zile până în ziua alegerilor, subiecții abilitați cu acest drept depun la Comisia Electorală Centrală o cerere care conține:

- a) denumirea, datele de contact ale organizației care a comandat și a sponsorizat efectuarea sondajului, precum și numele conducătorului organizației;
- b) extrasul din Registrul de Stat al Organizațiilor necomerciale, eliberat cu cel mult 3 luni până la depunerea cererii la Comisia Electorală Centrală și/sau actele de înregistrare a organizației implicate în organizarea și desfășurarea sondajului;
- c) chestionarul ce va fi utilizat în cadrul sondajului;
- d) denumirea, datele de contact și forma juridică de organizare ale organizației care va efectua sondajul;
- e) numele și datele de contact ale reprezentantului organizației responsabile de desfășurarea sondajului;
- f) informația privind pregătirea profesională și experiența organizației care va efectua sondajul, va analiza datele și va întocmi raportul cu privire la sondajul realizat;
- g) perioada exactă de timp planificată pentru colectarea datelor sau desfășurarea interviuării alegătorilor;
- h) data/perioada planificată pentru publicarea rezultatelor sondajului.

9. Pentru efectuarea sondajelor telefonice privind opțiunea de vot a alegătorilor pot fi antrenați în calitate de operatori de interviu cetățenii Republicii Moldova care împlinesc, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 16 ani. Operatorii de interviu nu necesită să fie înregistrați de către Comisia Electorală Centrală și acestora nu li se eliberează legitimații.

10. Cererea pentru autorizarea efectuării sondajului de opinie se examinează în decurs de 7 zile din momentul depunerii setului întreg de acte prevăzute la punctul 8. Comisia Electorală Centrală poate solicita depunerea actelor suplimentare, care dovedesc veridicitatea datelor prezentate. Solicitantul urmează să prezinte actele suplimentare în termen de 48 de ore. Dacă acest termen nu poate fi respectat din motive obiective, solicitantul depune o cerere motivată de prelungire a acestuia.

11. Solicitantul poate să efectueze sondajul de opinie din momentul emiterii hotărârii Comisiei Electorale Centrale privind autorizarea acestuia. Refuzul de a autoriza efectuarea sondajului de opinie se motivează în corespundere cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018 aferente actului administrativ individual defavorabil, aplicate în corelație cu prevederile Codului electoral și se contestă direct la Curtea de Apel Chișinău în modul stabilit pentru litigiile electorale.

12. Dacă un subiect intenționează să efectueze pe teritoriul Republicii Moldova un sondaj de opinie, ce urmează să fie publicat/difuzat, care nu conține întrebări privind preferințele politice ale alegătorilor, șansele și nivelul de susținere politică și electorală a unor entități din sectorul public, persoane, partide politice, candidați în alegeri, concurenți electorali, preferințele cetățenilor aferente subiectului referendumului, el depune la Comisia Electorală Centrală o declarație în acest sens, care va conține: denumirea și datele de contact ale organizației care a comandat, a sponsorizat și care va efectua sondajul, chestionarul ce va fi utilizat în cadrul sondajului, precum și numele și datele de contact ale reprezentantului organizației responsabile de desfășurarea sondajului de opinie.

13. În cazul în care declarația prevăzută la pct. 12 corespunde prevederilor normative, în termen de 3 zile din momentul prezentării setului complet de acte, președintele Comisiei Electorale Centrale emite actul administrativ prin care se ia act de declarație și acesta servește drept temelie pentru efectuarea sondajului de opinie. Dacă declarația nu corespunde prevederilor normative, Comisia Electorală Centrală adoptă o hotărâre prin care refuză autorizarea desfășurării sondajului de opinie. Refuzul se motivează în modul corespunzător prevăzut de pct. 10.

14. Dacă se comit abateri de la prevederile normative, care afectează procesul electoral și influențează eronat opinia publică, Comisia Electorală Centrală dispune anularea autorizării sondajului de opinie, rezultatele acestuia nefiind admisibile spre difuzare prin orice mijloace publice.

Capitolul III. Reguli pentru desfășurarea exit-pollurilor. Înregistrarea operatorilor de interviu pentru efectuarea exit-pollului

15. În afară de subiecții enumerați la punctul 5, nu pot participa la organizarea și efectuarea exit-pollurilor:

- a) funcționarii electorali, precum și personalul contractat de către organul electoral;
- b) observatorii și interpreții;
- c) conducătorii (persoanele cu funcții de răspundere) din cadrul cultelor religioase și deservenții acestora;
- d) funcționarii publici și demnitarii în timpul orelor de lucru.

16. Pentru desfășurarea exit-pollurilor, subiecții abilitați cu acest drept depun la Comisia Electorală Centrală o cerere conform punctului 8, care se aplică în modul corespunzător.

17. Cererea pentru autorizarea desfășurării exit-pollului conține suplimentar:

- a) numărul și eșantionul secțiilor de votare unde se va efectua exit-pollul;
- b) lista operatorilor de interviu la secțiile de votare, inclusiv în formă electronică, conform Anexei nr.1 la prezentul regulament, însoțită de copiile buletinelor de identitate valabile ale operatorilor de interviu la secțiile de votare.

18. Operatorii de interviu pentru efectuarea exit-pollului trebuie să fie cetățeni ai Republicii Moldova și să aibă drept de vot.

19. Comisia Electorală Centrală examinează cererea pentru autorizarea efectuării exit-pollului și înregistrarea operatorilor de interviu în condițiile punctelor 9 – 10, care se aplică în modul corespunzător. În termen de 48 de ore de la adoptarea hotărârii privind autorizarea efectuării exit-pollului, Comisia Electorală Centrală eliberează solicitantului legitimațiile operatorilor de interviu la secțiile de votare, conform Anexei nr. 2 la prezentul regulament, precum și copia hotărârii.

20. Statutul de operator de interviu pentru efectuarea exit-pollului este incompatibil cu cel de:

- a) competitor electoral;
- b) trezorier al concurentului electoral sau al participantului la referendum;
- c) observator/interpret/reprezentant al mass-mediei;
- d) funcționar electoral, precum și cu cel de personal contractat de către organul electoral;
- e) persoană de încredere a concurentului electoral sau a participantului la referendum;
- f) membru al grupului de inițiativă;
- g) conducător (persoană cu funcții de răspundere) din cadrul cultelor religioase și deservenții acestora;
- h) funcționar public sau demnitar.

21. Statutul de operator de interviu pentru efectuarea exit-pollului încetează înainte de termen în caz de:

- a) deces;
- b) cerere depusă personal de operatorul de interviu;
- c) revocare de către subiectul care l-a desemnat;
- d) lipsire de libertate de către instanța de judecată pentru un termen mai mare de 15 zile;
- e) încălcare a incompatibilităților prevăzute la punctul 20;
- f) lipsire de dreptul la vot, inclusiv pierdere a cetățeniei;
- g) anulare a înregistrării de către Comisia Electorală Centrală;
- h) anulare incontestabilă a înregistrării subiectului care l-a desemnat.

22. Revocarea operatorului de interviu poate fi efectuată în orice moment, însă cererea de înlocuire a acestuia de către subiectul care l-a desemnat se admite cel târziu cu 3 zile până în ziua alegerilor.

23. Operatorii de interviu înregistrați pot intervieva alegătorii la ieșirea de la vot inclusiv în turul doi de scrutin și în cazul votării repetate.

24. În cazul alegerilor parlamentare sau prezidențiale noi, înregistrarea se prelungește de către Comisia Electorală Centrală la cererea subiecților abilitați cu acest drept, care prezintă după caz liste noi de operatori de interviu.

25. Dacă organizatorul exit-pollului comite abateri de la cadrul normativ, se aplică în modul corespunzător prevederile punctului 14.

26. Organizatorul exit-pollului susține material și financiar operatorii de interviu.

27. Organizatorul exit-pollului este obligat să instruiască operatorii de interviu și să le elibereze legitimațiile pe care le-a primit de la Comisia Electorală Centrală. Legitimațiile se poartă la vedere și sunt valabile în prezența actului de identitate.

28. Operatorul de interviu chestionează alegătorii pe durata zilei alegerilor, în afara încăperii unde are loc procesul de vot la o distanță ce nu împiedică parcursul alegătorilor, dar nu mai mare de 50 de metri de la sediul secției de votare. Dacă ieșirea din sediul secției de votare este direct în stradă, iar condițiile climatice sunt nefavorabile, chestionarea se va efectua în clădirea în care se află sediul secției de votare sau imediat la ieșirea din aceasta, fără a bloca accesul alegătorilor și al persoanelor autorizate de a se afla în sediul secției de votare. Dacă o clădire cu o singură intrare găzduiește două secții de votare, operatorul de interviu poate să stea în imediata apropiere de ieșirea din secția unde efectuează chestionarea.

Capitolul IV. Drepturile și obligațiile reprezentanților organizațiilor autorizate pentru efectuarea sondajelor de opinie și a exit-pollurilor

29. Reprezentanții organizațiilor autorizate pentru efectuarea sondajelor de opinie și a exit-pollurilor și, după caz, operatorii de interviu au dreptul:

- a) să aibă acces la informația cu privire la constituirea secțiilor de votare, sediul lor, numărul de alegători arondați la fiecare secție de votare și la altă informație necesară organizării și desfășurării sondajului;
- b) să efectueze sondaje de opinie și exit-polluri în condițiile prezentului regulament;
- c) să întreprindă alte acțiuni ce nu contravin prezentului regulament și actelor menționate în pct. 6;
- d) să solicite asistență din partea organelor electorale, dacă le sunt lezate drepturile prevăzute de prezentul regulament.

30. Reprezentanții organizațiilor autorizate pentru efectuarea sondajelor de opinie și a exit-pollurilor și, după caz, operatorii de interviu sunt obligați:

- a) să fie imparțiali în exercitarea obligațiilor și să nu își exprime părerile personale sau preferințele vizavi de competitorii electorali, preferințele aferente subiectului referendumului sau privind problemele ce apar în procesul electoral;
- b) să își îndeplinească obligațiile într-o manieră corectă și în corespundere cu prevederile cadrului normativ, să nu intervină în procedurile organizatorice din perioada electorală și din ziua alegerilor;
- c) să poarte la vedere legitimația prevăzută în Anexa nr.2 la prezentul regulament și să se legitimeze la solicitarea persoanelor interesate;
- d) să nu poarte la vedere simboluri ce aparțin competitorilor electorali, inclusiv obiecte sau vestimentație de o anumită culoare ce îi identifică pe competitorii electorali;
- e) să nu dea instrucțiuni sau să întreprindă acțiuni contrare deciziilor organelor electorale;
- f) să păstreze secretul opțiunii alese de persoana interviuată;
- g) să cunoască și să respecte prevederile prezentului regulament și cele ale actelor menționate în pct. 6;
- h) să asigure, în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, confidențialitatea și conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal la care au sau au avut acces, să nu utilizeze/prelucreze datele în alte scopuri decât cel stabilit și să nu dezvăluie datele de care au luat cunoștință în activitatea lor nici după încetarea activității;
- i) în ziua alegerilor, până la închiderea secțiilor de votare din țară, să se abțină de la orice comentarii în public, inclusiv în fața reprezentanților mass-media sau a unor alte persoane interesate, despre interviurile pe care le-au efectuat;
- j) să nu își exprime părerile vizavi de corectitudinea rezultatelor votării.

Capitolul V. Transmiterea și difuzarea rezultatelor sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor și ale exit-pollurilor

31. Rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor pot fi făcute publice cel târziu cu 2 zile înainte de ziua alegerilor.

32. În ziua alegerilor, până la ora 21.00 a Republicii Moldova, se interzice de a publica rezultatele oricăror sondaje de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor. După ora 21.00 pot fi făcute publice doar rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor care au fost prezentate publicului până în ziua alegerilor, rezultatele exit-pollurilor și rezultatele sondajelor telefonice privind opțiunea de vot a alegătorilor, efectuate în ziua alegerilor.

33. Împreună cu rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor și ale exit-pollurilor, în mod obligatoriu, vor fi prezentate publicului și următoarele informații:

- a) denumirea și numele conducătorului organizației care a comandat și/sau a sponsorizat efectuarea sondajului de opinie sau a exit-pollului, inclusiv denumirea /numele beneficiarului efectiv, în sensul art. 3 din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
- b) denumirea organizației care a efectuat sondajul de opinie sau exit-pollul;
- c) data sau perioada desfășurării sondajului de opinie sau a exit-pollului;
- d) numărul de alegători intervievați, mărimea eșantionului;
- e) rata refuzurilor de a răspunde la întrebări;
- f) acoperirea geografică și numărul secțiilor de votare în care s-a desfășurat exit-pollul;
- g) marja de eroare.

34. Organizația care a comandat efectuarea sondajului de opinie sau a exit-pollului are obligația să prezinte Comisiei Electorale Centrale, la cerere, o copie a raportului cu privire la sondajul realizat.

35. Rezultatele sondajelor privind preferințele politice ale alegătorilor, realizate în afara perioadei electorale, pot fi prezentate în perioada electorală, în modul corespunzător descris în capitolul V.

Capitolul VI. Răspunderea organizațiilor care desfășoară sondaje de opinie și exit-polluri

36. În cazul în care organizația care comandă și/sau desfășoară sondajul de opinie sau exit-pollul încalcă prevederile prezentului regulament sau cele prevăzute în actele enumerate în pct. 6, Comisia Electorală Centrală poate să îi interzică de a efectua sondajul de opinie sau exit-pollul și de a publica rezultatele acestuia, adoptând o hotărâre în acest sens.

37. Difuzarea rezultatelor sondajelor de opinie neautorizate este considerată publicitate politică sau electorală contrară Legii nr.62/2022 cu privire la publicitate și se sancționează conform legislației.

38. În cazul în care operatorii de interviu încalcă prevederile prezentului regulament sau normele electorale, Comisia Electorală Centrală este în drept să anuleze înregistrarea operatorilor de interviu, adoptând o hotărâre în acest sens. Anularea înregistrării operatorului de interviu poate interveni ca urmare a acțiunilor de agitație pentru sau împotriva unui partid politic, sau unui candidat independent, pentru sau împotriva întrebării supuse referendumului sau a încercării de a influența opțiunea alegătorului.

la Regulamentul privind organizarea și desfășurarea sondajelor de opinie și a exit-pollurilor în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. ___/2023

Comisia Electorală Centrală

CERERE

În temeiul art. 90 alin. (12) din Codul electoral nr.325/2022 și în conformitate cu pct. 8 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor și a exit-pollurilor, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. ___/2023, _____ solicită înregistrarea operatorilor de

(denumirea organizației)

interview, conform listei anexate, în vederea efectuării exit-pollului la

_____
(alegerile parlamentare, prezidențiale, locale; referendumul republican, local)

Anexă: Lista persoanelor desemnate pentru a fi înregistrate în calitate de operatori de interview.

Data _____ Semnătura _____

Lista persoanelor desemnate pentru a fi înregistrate în calitate de operatori

_____
(denumirea organizației)

Nr. crt.	Nume, Prenume	Data, luna, anul nașterii	Numărul actului de identitate
1.			
2.			
3.			

Declar pe propria răspundere că datele din listă corespund înscrisurilor din actele de identitate, acestea sunt veridice și autentice, fapt pentru care semnez.

_____
(data)

_____
(Nume, Prenume, semnătura conducătorului organizației)

la Regulamentul privind organizarea și desfășurarea sondajelor de opinie și a exit-pollurilor în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. ___/2023

Modelul legitimației operatorului de interviu

	COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ
	Legitimația nr. ____
	NUMELE, PRENUMELE
	(Nr. actului de identitate)
	Operator de interviu înregistrat pentru efectuarea exit-pollului la _____ (se indică tipul scrutinului*)
	Președintele CEC L. Ș. _____
	ORGANIZATOR/ORGANIZATORI:
	_____ (denumirea organizației/organizațiilor)

*Tipul scrutinului:

- alegeri parlamentare;
- alegeri prezidențiale;
- alegeri locale;
- referendum republican;
- referendum local.